

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 1/2021-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Miroslava Duriša a Ladislava Duditsša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Romanom Kerakom, Tomášikova 4, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 To 12/2014 z 26. februára 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 TdoV 13/2015 z 11. februára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. apríla 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED],

sťažovateľom rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že zrušil výrok o treste napadnutého rozsudku špecializovaného trestného súdu a sťažovateľovi uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov. Proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu podal sťažovateľ dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), i) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ho podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol, keďže neboli splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že podľa názoru sťažovateľa nebol v trestnom konaní vedenom proti jeho osobe produkovaný žiadny dôkaz týkajúci sa jeho konania, resp. činnosti vo vzťahu k založeniu, zosnovaniu a podporovaniu zločineckej skupiny. V uvedenom smere sťažovateľ poukazuje na skorší právny názor najvyššieho súdu vyjadrený v uznesení vydanom v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tost 8/2012 vzťahujúci sa na zákonné znaky zločineckej skupiny podľa Trestného zákona, od ktorého sa podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd (ako odvolací súd) napadnutým rozsudkom odchyľil, pričom na predmetné odchylenie sa od svojej skoršej judikatúry nerefletoval najvyšší súd (v postavení dovolacieho súdu) ani v napadnutom uznesení. Podľa názoru sťažovateľa pri jeho odsúdení absentoval primárne dôkaz vzťahujúci sa na skutočnosť, že práve sťažovateľ dával iným osobám v súvislosti so stíhanou trestnou činnosťou akýkoľvek príkaz či pokyn. Sťažovateľovi taktiež nie je zrejmé, prečo všeobecné súdy posúdili poskytovanie právnych služieb jeho klientom ako trestný čin iba v prípade niektorých skutkov, pričom pri iných skutkoch v jeho konaní spáchanie trestného činu nevideli. Aj v uvedených súvislostiach považuje sťažovateľ odôvodnenie napadnutého rozsudku, ako aj napadnutého uznesenia najvyššieho súdu za nepreskúmateľné a zároveň nerešpektujúce príslušné ustanovenia Trestného poriadku týkajúce sa odôvodňovania meritórnych rozhodnutí vydaných v trestnom konaní. V uvedenom smere sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukazuje na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcu sa ochrany základného práva na súdnu a inú právnu ochranu, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie v nadväznosti na nedostatočné odôvodnenie súdnych rozhodnutí.

4. Vzhľadom na všetko dosiaľ uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd uznesením prijal jeho ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie a následne rozhodol vo veci samej týmto nálezom: „1. Najvyšší súd SR v konaní vedenom pod sp. zn.: 2 TdoV 13/2015 a v konaní vedenom pod sp. zn.: 5To 12/2014 porušil základné práva [REDAKOVANÉ], na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. 2. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn.: 2 TdoV 13/2015 zo dňa 11.02.2019 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 5To 12/2014 zo dňa 26.02.2015 sa zrušujú a vec sa mu vracia na ďalšie konanie. 3. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia, ktoré je Najvyšší súd SR povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu Mgr. Romana Keraka do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“). V súlade s jeho § 246 ods. 1 a 2 sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

9. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q) r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrh na začatie konania neodmietne, prijme ho na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

11. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na prerokovanie.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

14. Podľa § 168 ods. 1 Trestného poriadku ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

15. Podľa § 176 ods. 2 Trestného poriadku v odôvodnení treba, ak to prichádza podľa povahy veci do úvahy, uviesť najmä skutočnosti, ktoré sa považujú za dokázané, dôkazy, o ktoré sa skutkové zistenia opierajú, úvahy, ktorými sa rozhodujúci orgán spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako aj právne úvahy, na ktorých základe podľa príslušných ustanovení zákona posudzoval dokázané skutočnosti.

16. Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak
- a) vo veci rozhodol nepríslušný súd,
 - b) súd rozhodol v nezákonnom zložení,
 - c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,
 - d) hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky,
 - e) vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania,
 - f) trestné stíhanie bolo vykonané bez súhlasu poškodeného, hoci jeho súhlas sa podľa zákona vyžaduje,
 - g) rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom,
 - h) bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa,
 - i) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť,
 - j) bolo uložené ochranné opatrenie, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky,
 - k) proti obvinenému sa viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné,
 - l) odvolací súd zamietol odvolanie podľa § 316 ods. 1, hoci na to neboli splnené zákonné dôvody, alebo zoberal na vedomie späťvzatie odvolania obhajcom alebo osobou uvedenou v § 308 ods. 2 napriek tomu, že obvinený nedal výslovný súhlas na späťvzatie odvolania,
 - m) pred podaním obžaloby generálny prokurátor zrušil právoplatné rozhodnutie prokurátora po lehote uvedenej v § 364 ods. 3,
 - n) bol obvinenému uložený trest odňatia slobody na doživotie a súd rozhodol, že podmiennečné prepustenie z výkonu tohto trestu nie je prípustné.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom a jeho závery

17. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv a slobôd a taktiež ľudských práv a základných slobôd bližšie vymedzených v bode 1 odôvodnenia tohto rozhodnutia, ku ktorému malo podľa jeho tvrdení dôjsť napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd rozhodol o odvolaní sťažovateľa, a taktiež napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa pre nenaplnenie uplatnených dovolacích dôvodov.

III.1 K napadnutému rozsudku najvyššieho súdu

18. Systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou, resp. Listinou základných práv a slobôd a taktiež systém ochrany ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/01, I. ÚS 107/2019).

19. Vychádzajúc zo svojej judikatúry uvedenej v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto rozhodnutia, ústavný súd vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa napadnutého rozsudku najvyššieho súdu konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Trestný poriadok zakotvujúci inštitút dovolania proti právoplatnému rozsudku súdu poskytuje priestor aj na uplatnenie námietok týkajúcich sa primárne právnych pochybení

odvolacieho súdu potenciálne predstavujúcich zásahy do základných práv a slobôd jednotlivca. Rozhodovanie o tomto mimoriadnom opravnom prostriedku patrí vždy najvyššiemu súdu. Sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení odvolacieho súdu prostredníctvom mimoriadneho opravného prostriedku, ktorého podanie aj využil, pričom o sťažovateľom podanom dovolaní rozhodoval najvyšší súd ako súd dovolací. Ochranu základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám sťažovateľa tak bol v konkrétnom prípade oprávnený a zároveň povinný poskytnúť najvyšší súd v rámci dovolacieho konania. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľa uplatnené proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu. Ústavný súd preto rozhodol o odmietnutí tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2 K napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu

20. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

21. Ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy je rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity vyplývajúcim z čl. 127 ods. 1 ústavy,

podľa ktorého sú všeobecné sudy primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04, III. ÚS 581/2015).

22. Ústavný súd teda zdôrazňuje, že pri posúdení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu jeho úlohou nebolo preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré najvyšší súd oprel svoje rozhodnutie. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa najvyšší súd v napadnutom uznesení s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne, a taktiež, či je odôvodnenie jeho rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné.

23. Sťažovateľ prostredníctvom ústavnej sťažnosti súbežne namieta porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy a taktiež porušenie jeho práva na spravodlivé súdne konanie garantovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti pri interpretácii obsahu a rozsahu základných práv a slobôd zohľadňuje judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcu sa jednotlivých ľudských práv a základných slobôd garantovaných dohovorom. Základnému právu na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zodpovedá v štruktúre práv garantovaných dohovorom právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola

spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

24. Vo vzťahu k nenaplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v prípade sťažovateľa najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že tento dovolací dôvod je zo strany dovolacieho súdu možné konštatovať iba v prípade, ak je právo na obhajobu obvineného porušené zásadným spôsobom. V súvislostiach tohto dovolacieho dôvodu sťažovateľ v dovolaní argumentoval rozsahom a spôsobom hodnotenia dôkazov v jeho neprospech, k čomu však najvyšší súd na iných miestach odôvodnenia napadnutého uznesenia jednoznačne uviedol, že námietka spočívajúca v nesprávnom hodnotení vykonaných dôkazov nie je spôsobilá naplniť akýkoľvek dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ústavný súd pripomína, že uvedené konštatovanie najvyššieho súdu vyplýva z jeho dlhodobou judikovanou aplikačnej praxe, a preto ho v žiadnom prípade nemožno označiť za arbitrárne, resp. zasahujúce do základných práv a slobôd sťažovateľa.

25. Ako z bodu 3 odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, primárnou námietkou sťažovateľa vo vzťahu k podanej ústavnej sťažnosti je však tá skutočnosť, že najvyšší súd ako súd dovolací v napadnutom uznesení nereflektoval na údajné odchylenie sa odvolacieho súdu od právneho posúdenia zákonných znakov zločineckej skupiny vyjadreného v skoršej judikatúre najvyššieho súdu (2 Tost 8/2012), pričom predmetná argumentácia bola zo strany sťažovateľa subsumovaná pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Ústavný súd sa preto v naznačenom smere zaoberal práve tou časťou odôvodnenia napadnutého uznesenia, ktorá sa priamo vzťahuje k formulovanej sťažnostnej námietke, pričom zistil nasledujúce skutočnosti.

26. V prvom rade ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že rozhodovacia činnosť najvyššieho súdu týkajúca sa naplnenia, resp. nenaplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, podľa ktorej pod vymedzený dovolací dôvod možno

(s výnimkou dovolania podaného ministrom spravodlivosti) subsumovať výlučne námietky právneho charakteru, a teda nikdy nie námietky skutkové, je nielen konštantná, ale aj zákonná, čo možno nepochybné deklarovať samotnou zákonnou dikciou § 371 ods. 1 písm. i) časti vety za bodkočiarkou Trestného poriadku, podľa ktorej „správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť“. Aj z uvedeného dôvodu ústavný súd podrobil prieskumu najmä tú časť argumentácie sťažovateľa, ktorou tento svojim skorším dovolaním napadol rozsudok odvolacieho súdu v kontexte právnom, a nie skutkovom. Problematiku zločineckých skupín je totiž vo všeobecnosti možné posudzovať nielen skutkovo, ale aj právne. Kým skutkové posúdenie zločineckej skupiny je esenciálne závislé od vykonaného dokazovania, jej právne posúdenie, a teda subsumovanie zisteného skutkového stavu pod príslušné ustanovenia Trestného zákona týkajúce sa zločineckej skupiny, je skôr vnútornou psychickou činnosťou súdu v procese aplikácie právnych noriem.

27. Vo vzťahu k právnemu posúdeniu toho, či zistený skutkový stav vo vzťahu k sťažovateľovi naplnil zákonné znaky zločineckej skupiny, najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia (osobitne vo vzťahu ku skoršej judikatúre najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tost 8/2012) po odcitovaní jej časti uviedol, že „v aktuálne prejednávanej trestnej veci súdy nižšieho stupňa v nadväznosti na citované rozhodnutie vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnili kvalifikovanie konania obvinených ako zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny s tým, že prihliadli na čl. 2 písm. c/ Dohovoru OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu... ktorého cieľom je pomôcť pri spolupráci v efektívnejšom predchádzaní nadnárodnému organizovanému zločinu a v boji proti nemu. Dohovor OSN chápe štruktúrovanosť skupiny širšie, pričom nevyžaduje formálne rozdelenie úloh, trvanie členstva alebo rozvinutú štruktúru... Zoskupenie osôb v danej veci potom zodpovedalo legálnej definícii zločineckej skupiny, resp. organizovanej skupiny v zmysle ustanovenia § 129 ods. 4 Trestného zákona, respektíve čl. 2 písm. a/ Dohovoru OSN. Navyše treba zdôrazniť, že aj v rámci tejto skupiny existovalo rozdelenie osôb na určité stupne riadenia (najvyšší, stredný a nižší stupeň)“. Nad rámec uvedeného najvyšší súd v napadnutom uznesení v celom rozsahu odkázal aj na odôvodnenie napadnutého rozsudku

odvolacieho súdu vo vzťahu k „*podrobnému kvalifikovaniu skutkov*“, a teda esenciálne aj vo vzťahu k právnej kvalifikácii zločineckej skupiny. K tomu ústavný súd dodáva, že pre už konštatovaný nedostatok právomoci ústavného súdu napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nebol vecne preskúmaný v tomto konaní pred ústavným súdom, avšak v spojitosti s odkazovacou časťou odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je potrebné uviesť to, že odvolací súd sa naplnením znakov zločineckej skupiny v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal analytickým, ako aj syntetickým spôsobom.

28. Odvolací súd jednotlivé pojmové znaky zločineckej skupiny nielenže rozobral na úrovni Trestného zákona, ale predovšetkým z pohľadu Dohovoru OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu, pričom z analýzy relevantných ustanovení právnych noriem následne vyvodil záver, podľa ktorého *«za pojmom štruktúrovaná skupina je potrebné si predstavovať nie len typy mafiánskych skupín v slovenských podmienkach verejne známych pod názvami Sýkorovci, Černákovci, Piťovci, atď., ale aj zločinecké organizácie, ktoré nemajú pevnú štruktúru, ani formálne rozdelené úlohy medzi svojich členov, či doživotné členstvo. Ide o skupiny, ktoré majú síce podobu sietí, ale nepotrebujú presnú štruktúru a dokážu sa prispôbiť každej situácii na trhu, pričom využívajú medzery v jednotlivých zákonných úpravách. V týchto prípadoch je štruktúra skupiny jednoduchšia, subordináčne vzťahy sú menej zreteľné, podriadenosť funguje iba tam, kde je to nevyhnutné pre jej efektívnu činnosť. Z toho potom vyplýva „aj menšia súdržnosť a trvanlivosť zoskupenia ako aj menšia alebo žiadna konšpirácia vo vnútri skupiny“, pričom rovnako chýbajú rituály a iracionálne prvky. Rozhodujúcim integrujúcim faktorom je spoločný obchodný záujem – zisk, za ktorého dosiahnutím existuje schopnosť skupiny prispôbovať sa novým legislatívnym podmienkam, v ktorých pôsobí, ako aj schopnosť flexibilne reagovať na nové črtajúce sa príležitosti na trhu.»*. Za situácie náležitého a presvedčivého rozhodnutia odvolacieho súdu, s ktorého dôvodmi sa v načrtnutom smere dovolací súd bezvýhradne stotožnil, pričom tieto zároveň doplnil vlastnými úvahami podrobne citovanými v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto rozhodnutia, ústavný súd nemal žiadnu pochybnosť o ústavnej udržateľnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu aj z pohľadu ústavných a medzinárodných požiadaviek na odôvodňovanie súdnych rozhodnutí.

29. V nadväznosti na posúdenie veci ústavným súdom uvedené v bodoch 24 až 28 odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení dôsledne vysporiadal so všetkými námietkami formulovanými v rámci dovolania sťažovateľa, jeho závery nie sú výsledkom arbitrárnosti, resp. svojvôle, a preto je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktoré tvorilo predmet prieskumu v tomto konaní, z ústavnoprávneho hľadiska plne akceptovateľné. Na základe všetkého dosiaľ uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom základných práv a práv, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ prostredníctvom svojej ústavnej sťažnosti domáha, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

30. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

31. S ohľadom na všetky uvedené závery ústavného súdu bolo o ústavnej sťažnosti sťažovateľa potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. januára 2021

Libor DULÁ
predseda senátu